

Elérni a Holdat

H. J. Andrews ezredes kényelmetlenül feszengett karosszékében. Húsz esztendőnél régebben foglalkozott a repülő állomány személyi ügyeivel, volt ideje megtanulni, hogyan kell megragadni a dolgok lényegét. Mostani ténykedése azonban – nem ámíthatta magát – egyetlen célt szolgált csupán: húzni az időt. Elrendezgette íróasztalának jókora felületén az apróbb tárgyakat, újra meg újra átnézte napi teendőinek listáját, más ügyek aktáival szöszmötölt, mindezt abban a titkos bizakodásban, hátha az utolsó percben történik valami váratlan esemény, ami mentesítené feladata alól. Hiába nézett azonban várakozóan a telefonra, az nem csörrent meg. A telexgép is mozdulatlanul állt, nem kezdett el zakatolva gépelni. Az ajtón sem lépett be futár új parancsot lobogtatva kezében.

Nem volt értelme a további halogatásnak.

1972. december 6-át írták.

Andrews sóhajtva nyúlt a telefonkagyló után, s máris meghallotta titkárnöje, a csinos Nancy Jenneth kellemes, üde hangját.

– Igen, ezredes úr?

– Merre van Davies, Groom és Warden? Mit csináltak ma?

Nancy szeme gyorsan végigfutott a monitorokon, majd jegyzeteibe pillantva jelentette:

– Reggeli előtt futottak néhány kört, utána részt vettek a napi eligazításon. Legutóbb a konditeremben láttam őket.

– Ha feljöttek, szóljon nekik, hogy tíz harminckor jelentkezzenek az irodámban!

Az ezredes dolgozószobája ablakaihoz lépett, ahonnét Cape Canaveral széles panorámája tárult a szeme elé. Az épületek sokasága mögött hófelhők mögé bújta a téli ég, s a messzeségben összeért, szétválaszthatatlanul összemósódott a tenger szürkés-fehérré. E monoton háttérből egyetlen karcsú, hengeres tárgy emelkedett ki élesen, egy vakítóan fehér oszlop, mely felfelé több lépcsőben egyre keskenyedett, orrkúpja már-már a fellegekbe ért.

Az Apollo-17 űrhajó.

Holnap kora hajnalban útnak indul, és néhány napi repülés és manőverezés után három remek fickóval a fedélzetén eléri a Holdat. A világ szeme előtt fogják sok órán keresztül végezni mindazt, amire az évek során felkészítették őket. Majd a visszatérő egység ismét a Föld felé veszi útját, s újabb napok elteltével landolnak a Csendes-óceánon. Kihalásszák őket, azután fogadás a Fehér Házban, jelentés az Elnöknek. Reflektorfény. Dicsőség.

Valamikor Andrews ezredes is szeretett volna feljutni – ha nem is a Holdra, arról hivatalos körökben az idő tájt még nem esett szó –, de legalább a világűrbe. Megnézni magasból a földgolyóbist. Lebegni egy kicsit a súlytalanság állapotában. Ha csak pár órányit, az is egy életre szóló élményt jelentett volna számára. Andrews akkoriban még nem volt ezredes, csak kapitány a légierőnél, repült órák százaival és számottevő

háborús tapasztalattal a háta mögött, melyet a japán frontnak köszönhetett. Amikor jelentkezni lehetett az űrhajósok közé, az elsők között töltötte ki az űrlapot. Sejtette, hogy kevés az esélye, már akkor sem volt egészen fiatal. A programba bekerült ugyan, de nem mint űrhajósjelölt, hanem mint földi adminisztratív szervező. Nem bánta. Ha nem is repülhetett, legalább mindig az események közelében tartózkodott, saját szemével láthatta az űrhajók indítását, jól ismerte legénységüket. Hogyne ismerte volna, hiszen részt vett kiválasztásukban, felkészítésükben a legutolsó pillanatig. Remek emberek voltak egytől-egyig...

Nyílt az ajtó, és belépett rajta három egészséges, ereje teljében levő fiatalember.

Andrews ezredes az órájára pillantott. Pontosan tíz harminc volt.

...ahogy ez a három is igazán remek ember, tökéletesen alkalmas a kitűzött feladatok elvégzésére. Épp ezért ígérkezett oly nehéznek a beszélgetés. Andrews ezredesnek azonban voltak kipróbált receptjei a kényes helyzetek kezelésére.

Nyájasan elmosolyodott.

– Hogy vannak, fiúk?

– Remekül, uram, igazán remekül – felelték mindhárman.

– Ennek igazán örülök. Hallom, ma reggel sem hagyták ki a konditermet.

– Nem, uram – felelte Davies, a kis csapat parancsnoka. – Maximális formában akarunk lenni, mire a kilövésre kerül a sor.

– Derék dolog. Tudják, fiúk, sok legénység felkészítését végigéltem az évek során. Legtöbbször a vége felé már lazítanak egy kicsit. Nem azon az egy-két edzésen múlik a siker, szokták mondogatni.

– Mi nem lazítunk, uram – mondta Davies parancsnok.

– Értem. Foglaljanak helyet!

A fiúk, tényleg szinte még gyerekek, egyikük sem idősebb harmincnél (Andrews természetesen pontosan tudta az életkorukat), kényelmesen elhelyezkedtek az asztal körül. Úgy tűnt, lazán viselkednek. Egyikükön sem látszott, pedig tisztában kellett lenniük vele, milyen jelentőséggel bír ez a mostani beszélgetés.

– Nos, fiúk ... – az ezredes krárogott –, legjobb, ha ott kezdem, hogy a NASA már régen kitűzte az Apollo-17 fellövésének időpontját. A visszaszámlálás a végéhez közeledik. A nulla óra-nulla perc-nulla másodperc holnap hajnalban esedékes.

– Tudjuk, uram.

– Igen... Azt is tudják, hogy a biztonság kedvéért soha nem egyetlen legénységet képezünk ki, hanem kettőt, hogy legyen tartalék, amelyik adott esetben helyettesítőként be tud ugrani.

Most már nem szóltak közbe. Csendben ültek helyükön, és feszülten figyelve várták, mikor mondja ki végre...

Andrews ezredes érezte, hogy nem szabad sokáig húznia az időt, ha nem akarja túlfeszíteni a húrt.

– Nos, tegnap délután megszületett a döntés. Mint tudják, önökkel együtt készült fel másik három űrhajós is, Cernan, Evans és Schmitt. Kiképzési eredményük, akár csak az önöké, kiváló lett.

Látta arcukon, ezeken a félelmet nem ismerő arcokon a feszültséget. Szinte várta, hogy felugrálva azt ordítsák: „Ugye, mi megyünk?”

– Nos, a parancsnokság döntése úgy szól, hooogy...

Ekkor Davies, a mindig nyugodt és fegyelmezett Davies nyíltan a szemébe nézve megkérdezte:

– Mi fogunk repülni, ezredes úr?

Andrews lesütötte pillantását.

– Nem. Sajnálom, de nem. Cernan, Evans és Schmitt megy. Ez a döntés született. Igazán sajnálom, fiúk.

Hátat fordított nekik, hogy ne lássa arcukon a keserves csalódást. Nem nézett ki az ablakon sem. Most nem akarta látni az űrhajót, amely három ember, három derék fiú álmait foszlatja semmivé évekig tartó szorgos munkájukkal egyetemben. Nem rajtuk múlt, ők igazán mindent megtettek. Apróságok döntöttek, lényegtelen apróságok, mint amikor pénzt dob fel az ember. Történhetett volna másképpen is, fordítva, és akkor most Cernan, Evans és Schmitt ülne a helyükben, és neki az ő reményeiket kellene szavaival porig rombolnia. Nem tehetett másként, ez a munkájával járt.

A dolga most az volt, hogy ezekkel a fiúkkal törődjön. Meg kellett vigasztalnia őket, és arra buzdítani, hogy újabb célt tűzzenek maguk elé. Visszafordult. A három jelölt szótlanul üldögélt, nem néztek egymásra. Groom a szőnyeg mintáit, Warden a plafont bámulta. Davies parancsnok tekintete az ablakon át továbbra is az Apollo-17 távoli testére szegeződött sóvárogva, mint egy csalódott szerelmesé.

Az ezredes megköszönte torkát.

– Két hetükre még igényt tart a NASA. Meg kell mondanom, nem volt még példa rá, hogy személyzetet kelljen cserélni, különösen nem az utolsó órákban. Ennek ellenére készen kell állniuk holnap hajnalban, a kilövés pillanatában. Ha bármi történik odafenn, tapasztalataikkal segíthetnek bajba jutott társaikon. A két hét letelte után szabadok, tehetnek kedvük szerint. Lejár a megbízatásuk, és a számlájukra utaljuk a szerződésük szerinti végkielégítés nem csekély összegét... Megtudhatom, mihez kezdenek vele? Például maga, Warden?

Nem véletlenül választotta éppen Wardent. Ő volt hármójuk közül a legelőrelátóbb, egyben a legbeszédesebb is. Tőle várta, hogy megtöri a jeget, és a kellemetlen közlés keserű utóíze barátságos beszélgetésben oldódik fel. Nem is csalódott.

– Már korábban leszerződtem egy könyv megírására, mely űrhajós élményeimet tartalmazza. Persze, többet fizettek volna, ha a Holdra is eljutok, de azért így is szépen keresek majd vele. Felajánlottak továbbá egy egyetemi oktatói és egy kutatói állást, még gondolkodom, melyiket fogadjam el.

– Hát, ez igazán remek – szorongatta meg kezét elégedetten az ezredes. – Remélem, küld a könyvéből egy dedikált példányt! Ezt tekintse parancsnak!

– Meglesz, uram! – felelte mosolyogva Warden.

– És maga, Groom? – fordult most Andrews az eddig hallgató fiatalemberhez.

– Engem vár a családom. Régen láttam őket utoljára. A lányom egészen nagy lehet, már beszél. A fiamat pedig még nem is ismerem, csak fényképről.

– Gratulálok a gyerekeihez!

– Köszönöm, uram. Régóta tervezünk egy családi vállalkozást, amit ezzel a tőkével beindíthatunk.

– Ha jól sejtem – így Andrews –, ennek nem sok köze lesz az űrrepüléshez.

– Semmi. Egy kiskocsmát nyitunk valahol délen, ahol sok a szomjas farmer. Sör, whisky, üdítő és persze harapnivaló is: hamburger, pizza, melegételek, ilyesmi.

– Sok szerencsét, barátom! Őszintén kívánom!

– Tudom, uram. És köszönöm, uram.

A hangulat megenyhült. Andrews poharakat hozatott, és a korty ital, valamint a

szöke Nancy Jenneth jelenléte elűzte maradék rosszkedvüket. Kortyolgatás közben könnyed tréfálkozásba kezdtek. Az ezredes elérkezettnek látta az időt a végső akadály legyőzésére. Atyaian átkarolta Davies vállát, és megszólalt.

– Nos, parancsnok? A legénység szétszéledt, elhagyta a süllyedő hajót. Mihez kezd most a kapitány?

Davies komoly arccal válaszolt.

– Én, uram, ha megengedi, továbbra is a holdutazásra készülnek.

– Megértem magát. Természetesen semmi akadálya, hogy meghosszabbítsa szerződését a NASA-val. Örülünk, ha kipróbált emberekkel dolgozhatunk a jövőben is. Kapni fog új legénységet, és a maga feladata lesz, hogy olyan megbízható csapatot kovácsoljon belőlük, mint ez a mostani. Szép munka, de nem könnyű.

– Tisztában vagyok a nehézségekkel.

– Rendben. Örülök a döntésének.

– Akkor hát – vidult fel Davies – az Apollo-17 után irány az Apollo-18, az úti cél pedig változatlanul a jó öreg Hold.

Erre emelték poharukat.

– Holnap még beszélgetünk – zárta le az audienciát Andrews ezredes. – Elmehetnek, fiúk. Azazhogy... Davies parancsnok, maradjon még egy percet!

Groom és Warden sietve kihörpintették poharukat, nehogy egy csepp is kárba vesszen (a felkészülés ideje alatt ezen a téren sokat voltak kénytelenek nélkülözni), és elhagyták a termet. A szöke Nancy Jenneth gyors mozdulatokkal tálcára rakta a bűnjeleket, majd ő is távozott.

□ Andrews ezredes visszaült íróasztalához, ujjaival halkán dobolni kezdett az asztallapon.

– Szeretném megóvni egy esetleges csalódástól, parancsnok – szólalt meg. – Továbbra is parancsnoknak szólítom, hiszen csak átmenetileg nincs legénysége, és a parancsnoki megbízatását sem vonták vissza.

Davies némán várta a folytatást.

– Sokáig nem értettem Sears őrnagyot, az előzetes felkészülésüket irányító tisztet. Mindhármukat ő javasolta erre a küldetésre. Sears őrnagy kiváló emberismerő, így nem meglepő, hogy mindhárman beváltak, ha szabad úgy mondanom, maximálisan. Mindössze egyetlen lépés hiányzott, hogy éles helyzetben is bizonyíthassák tudásukat, és nem magukon múlt, hogy ezt a lépést nem teheték meg. Bizonyosra veszem, hogy nem okoztak volna csalódást.

Kis hallgatás után folytatta.

– Azt nem értettem csupán, hogy miért éppen önt javasolta a háromtagú legénység parancsnokául. Ne értsen félre, semmi kifogásom a végzett parancsnoki tevékenységével kapcsolatban, csupán az a véleményem, hogy Groom vagy Warden is képes lett volna éppoly rátermetten ellátni a feladatot. Mi vezette Sears őrnagyot, amikor maga mellett döntött? Mit fedezhetett fel magában, ami előttem rejtve maradt?

Megbámulta Davies-t, mintha életében először látná.

– Azt hiszem, ez a mai beszélgetés segített, hogy jobban belelássak magába. Olyasfajta ember, akit mágnesként vonz a kitűzött cél, igaz? Nem tud egykönnyen hátraarcot csinálni és elmenni másfelé, ahogy az érdeke diktálja.

Davies alig észrevehetően bólintott.

– Ez esetben... – az ezredes nagyot sóhajtott – ...feltétlenül tudnia kell valamiről. Az információ egyelőre bizalmas, ne adja tovább. Az Apollo-17 az utolsó űrhajó, ami a Holdra tűzte ki célul. Amennyiben sikeresen teljesíti küldetését, nem lesz több holdra szállás.

Davies megrezzent.

– Miért nem?

– Megváltoztak a NASA vezérkarának tervei. A további Apollo-k már az űrállomások összekapcsolási kísérleteiben vesznek majd részt földköri pályán. A Holdra sokáig nem fogunk visszatérni.

– Sokáig? – visszhangozta Davies parancsnok. – Ez mégis mit jelent?

Az ezredes vállat vont.

– Magam sem tudom. Jövőre a Skylab kerül előtérbe, azután, ha a nemzetközi helyzet megengedi, a közös repülés az oroszokkal. Az Apollo-program utáni tervek még csak most formálódnak. Tíz év biztosan beletelik, de meglehet, hogy húsz is.

– Megértettem, uram.

– Emiatt a szerződését módosítással hosszabbítjuk meg úgy, hogy abban már az új célkitűzések feladatai szerepeljenek.

– Tisztelettel, uram, ebbe nem egyezhetem bele.

Andrews ezredes meglepetten vonta fel őszülő szemöldökét.

– Hogyhogy nem?

– Az én célom a Hold – jelentette ki Davies nyugodt határozottsággal.

– Épp most magyaráztam el magának – felelte az ezredes kissé ingerülten, mert nem szerette, ha ellene szegülnek az elképzeléseinek –, hogy nem lövünk ki oda több űrhajót.

– Én azonban – felelte Davies – mindenképpen a Holdra akarok eljutni.

– Nagyszerű – mondta gúnyosan Andrews –, és mégis, hogy képzeli? Fog egy taxit?

– Még nem tudom, uram.

– Tehát mihez kezd?

– Minden erőmmel azon leszek, hogy leszállhassak a Holdon.

– Mi ütött magába, Davies?

– Semmi, uram. Csak szeretem befejezni azt, amibe egyszer belevágtam.

Andrews felállt, előjött íróasztala mögül, és a parancsnok mellé lépett.

– Robert Davies. Kiválóan képzett, fegyelmezett űrhajós, a legjobbak közül való. Többször kitüntette. Mindemellett katona, aki mindenkor végrehajtja a kapott parancsot. Így van?

– Igen, uram.

– Megértette, hogy nincs több űrhajónk, amit a Holdra küldhetnénk?

– Megértettem, uram.

– Az utolsó járat holnap hajnalban elmegy, és nem lesz újabb. Sose késte még le az utolsó vonatát?

– De igen, uram.

– Hát akkor – robbant ki az ezredesből – mit makacskodik itt, mint egy gyerek? Nem mehet a Holdra, hát aztán? Keringett a Föld körül, egyszer még az űrben is sétált, mit akar még? Csak keveseknek adatott meg, hogy eljussanak a Holdra. És még ők is... Képzelte már magát Collins helyébe, aki ott ült az Apollo-11 parancsnoki kabinjában, karnyújtásnyira keringett a Hold körül, és mégsem szállhatott le biztonsági okok miatt? Azt hiszi, neki könnyű lehetett?

– Nem hiszem, uram – felelte csendesen Davies.

Andrews az íróasztalához lépett, indulatos mozdulattal a fiókjába söpört egy iratot, és hangosan becsapta.

– A szerződése, Davies! Később visszatérünk rá. Gondolkozzon addig!

□ Az irányító-központ hajnali három után kezdett megtelni. Még semmi nem történt, de a hangulat már emelkedőben volt. Tisztára, mint a rögbi meccseken, gondolta Andrews. A csapatok még a pályán sincsenek, de a szurkolókon máris úrrá lesz az eufória. Az ezredes átaludta az estét, és most frissen borotválkozva, vasalt egyenruhában jelent meg a nagy esemény fő színhelyén. Benézett a központi irányítóterembe, de nem sokat látott. A monitorok előtt még senki sem ült, a fejhallgatók félrerakva heverték. A kilövésig még volt két óra. Az élet most a büfében és a folyosókon zajlott.

A jövő-menő emberek között tábornoki váll-lapok csillantak meg szép számmal, ismert személyiségek bukkantak fel, köztük több szenátor. Andrews belevetette magát a forgatagba. Hangos üdvözlések zajlottak, széles mosolyok röpködtek, ismeretlenek ráztak kezét forrón egymással. Nevek és beosztások, rendfokozatok szálltak a hangzavarban, névjegykártyák cseréltek gazdát. Az ezredes egyszerre ismerős arcot pillantott meg. Odalépett az alacsony, zömök férfihoz, és barátságosan hátba veregette.

– Nocsak, hiszen ez Sears őrnagy, személyesen – kiáltotta. – Mi járatban errefelé, Jimmy?

– Azt csiripelték a verebek, hogy nagy eseményre készültök ma éjjel – vigyorgott el az őrnagy.

– Az bizony meglehet!

– Eljöttem megnézni, mire mennek a fiaink – szólt büszkén az őrnagy.

– Hallgatni szeretnél egy kis rakétadübörgést, igaz? Nincs is annál felemelőbb zene a magunkfajtának!

– Nincs bizony. Egyszer jártam életemben odafenn, megkerültem párszor ezt a vén sártekét, és már jöttem is lefelé, de amíg élek, nem felejttem el azt az érzést. Amint begyűjtják a feneked alatt azt a töméntelen sok üzemanyagot, robajlani kezd körülötted a világ, és te egyre azon imádkozol, hogy csak szépen, sorjában égjen el az a sok hektó nyavalyás folyékony hidrogén, különben úgy elszállsz, mint az egyszeri ember, aki gyufával akarta megnézni, van-e benzin a hordóban.

– Mit szólnál – tréfálkozott Andrews –, ha most váratlanul azt mondanák: Sears őrnagy! Van egy kis problémánk. Magának kellene beugrani, és elkormányozni a Holdig ezt a járgányt. Megtennéd?

– Meg én – felelte komoly arccal Sears. – Nincs a világon olyasmi, amit meg ne tennék, hogy újra repülhessek. Persze – legyintett –, én már aligha fogok. Kivénhedtem, jönnek a fiatalok. Én már csak szurkolok nekik, mint rokonság a nászéjszakán. A titkárnőd?

Nancy Jenneth közeledett mosolyogva, poharakkal a kezében.

– Nincs is ennél kellemesebb látvány – mondta Sears, és nem lehetett tudni, hogy Nancy-re érti-e vagy a poharakban lötyögő italra vagy a kettőre együtt.

– Ő az én szemem – mondotta Andrews. – A monitorok segítségével egész nap szemmel tartja a fiúkat, tud minden lépésükről. Nancy, hadd halljam! Mit művelt Davies parancsnok és csapata ma délután?

– Semmi különlegeset, uram – felelte gyakorlottan Nancy. – Ebéd után pihenés,

délután olvasás, majd fürdés, vacsora, egy kis tévzés, lefekvés, alvás. Ja, igen. Davies parancsnok vacsora előtt edzett másfél órát a konditeremben.

– Edzett a konditeremben? – lepődött meg Andrews. – Még mindig? Még most is?

– De azért itt lesznek, ugye? – kérdezte Sears.

– Ne aggódjon, őrnagy úr. Gondoskodtam az ébresztőjükről, mielőtt idejöttem. Hamarosan megérkeznek.

– Akkor jó – nyugodott meg Sears. – Régen láttam már őket, és nagyon a szívemhez nőttek ezek a fiúk. Végtelenül sajnálom, hogy mégsem repülhetnek. Nagy csalódás lehetett nekik. Hogy viselték?

– Kiheverik – felelte kurtán Andrews. – Nancy, hozna még két pohárral? – Intett a szemével, amiből titkárnője megértette, hogy nem kell sietnie vissza. Bájos mosolyt sugározva ellibeggett. Sears leplezetlenül bámult utána.

– Csinos darab. Hol szerezted?

– Ott terem, ahol a többi – felelte az ezredes. – Ha nyugdíjba megyek, rád hagyom.

– Komolyan nyugdíjba készülsz? – kapott a szón az őrnagy. Jó füle volt, kihallott az ezredes hangjából valamit, amiről Andrews tán maga sem sejtette, hogy ott van.

– Nem, dehogyis – tiltakozott Andrews. – Jól érzem itt magam, megbecsülnek, minden oké. Mihez is kezdenék a munkám nélkül? A feleségem meghalt. A fiam az Államok túlsó szélén él a családjával, évente egyszer látom. Nincs semmi más a világon, csak a munkám.

– Pedig egyszer annak is eljön az ideje – jegyezte meg Sears, aki úgy érezte, a téma nincs kimerítve az ezredes tagadásával. – Gondoltál már rá, mihez kezdesz akkor?

– Mi tagadás, néha eszembe jut. Az az igazság, hogy az utóbbi időben mind gyakrabban. – Kicsit tévóvázott. – Valamit még szeretnék tenni, mielőtt... – elharapta, de Sears így is pontosan értette.

– Van konkrét elképzelésed?

– Még nem döntöttem el. Talán megpróbálkozom a rózsatermesztéssel. Egy gyönyörű rózsakert az illatozó, nyíló virágok színes tábláival, köztük fehér murvával felszórt sétány... És szeretnék megtanulni japánul. A kultúrájuk egészen fantasztikus. Eleget lövöldöztünk a háborúban egymásra, ideje más oldalról is megismernem őket.

Sears őrnagy elismerően bólintott.

– Ha bármiben segíteni tudok, csak szólj. Addig is felajánlom neked az egyik pecabotomat, a másiknak a végét én szoktam tartani hétvégenként. A Huron-folyó vizében még ma is csak úgy nyüzsögnek az EKKORA pisztrángok! Na jó, néha ki lehet fogni egy ekkorát...

– Köszönöm, Jimmy. Kérdeznék tőled valamit. Ma meglepett ennek a Davies-fiúnak a viselkedése. Fel is bosszantott, de ez hagyján. A fő, hogy meglepett, és azóta ezen rágódom. Te jól ismered őt, sokkal jobban, mint én. Lehet, hogy Davies mégsem alkalmas, mint ahogy eddig hittem?

– Milyen körülmények között történt?

– Közvetlenül azután – felelte Andrews –, hogy tudattam velük a negatív döntést, miszerint nem ők repülhetnek a Holdra.

Röviden összefoglalta a délelőtti történeteket.

– Nem kérdezted meg, mi az oka a makacsságának? – tudakolta Sears.

– Dehogynem, de nem válaszolt semmi értelmeset. Erre kizavartam. Mondtam már, hogy felbosszantott.

Az őrnagy meglötyögött a poharában maradó italát, majd egy hajtásra kiitta.

– Hol késik ez a Nancy? Jöhetne már az utánpótlással!

– Nem akarsz felelni nekem?

– Mit is kérdeztél?

Andrews karon ragadta.

– Idefigyelj, Jim Sears! Elég régen ismerlek, engem ne próbálj lerázni! Mit tudsz Robert Daviesről, amit elhallgattál előlem, és a hivatalos jelentéseidbe sem írtál bele?

Sears őrnagy válaszolni készült, ám ekkor felbukkant a három fiú, velük együtt Nancy is visszatért, és így szólt:

– Az a parancs, hogy minden hivatásos foglalja el a helyét. Harminc perc a kilövésig.

□ – Úgy izgulok – súgta Nancy Jenneth. A két idősebb tiszt között ülve figyelte az irányítóteremben zajló eseményeket. Nemrégén került az ezredes mellé, ez volt az első fellövés életében, amit közlő szemlélhetett. Andrews elmosolyodott, Sears megvakarta a füle tövét.

– Jól nyissa ki a szemét, kisasszony – mondta az őrnagy. – Ekkora cirkuszt nem mindennap láthat.

– Remélem, minden rendben fog menni! Nem szeretném, ha bajuk esne.

– Senki sem szeretné. De a felhajtás akkor is óriási, ha minden rendben megy.

Az irányítópultok előtt már egy gombostűt sem lehetett leejteni. Minden monitor előtt hárman is ültek, felgyűrt ingujjban, fejükön hallgató. Az utolsó ellenőrzéseket végezték. A központi, nagy monitoron egyenesen, mint egy szál karcsú gyertya, magasodott az űrhajó fehér tornya. Egy gyertya, melyet hamarosan meggyújtanak – az alsó végén.

A teremben kezdett felizzani a levegő.

– Úgy tűnik, semmi gond, sima fellövés lesz – közölte Andrews, aki az éterben röpködő üzeneteket hallgatta figyelmesen.

– Csak el ne kiabáld – morogta az őrnagy.

– Hol vannak a fiúk? – kérdezte Nancy.

– Ha ágaskodik egy kicsit, megláthatja őket – felelte Jimmy Sears. Nancy úgy tett, és az első sorokban valóban megpillantotta Daviest és a többieket az egyik monitornál ülve, előttük mikrofon. – Közvetlen kapcsolatuk van az űrhajóval – magyarázta az őrnagy – arra az esetre, ha probléma adódna. Náluk jobban senki sem ismeri a rendszert.

A faliórán vészesen fogytak a percek. Már csak másodpercek maradtak a startig. A nagy képernyő alján fehér füstpamacs jelent meg, s lassan beburkolta az űrhajó alját. Majd gomolyogva növekedni kezdett, már félig elnyelte a hengeres, fehér törzset, hamarosan pedig az egész kép megtelt füsttel s a füsttengeren átvilágító lángokkal, melyek lobogó, rótt árnyalatokkal színezték át a pokoli kavargást.

– Viszlát, fiúk! Jó utat!

– Zéró!

– Go Apollo! Go, go, go! GO!!!

– Már repültök...

Nancy látta, hogy mindkét tiszt félszeggel a faliórát lesi. Most minden másodpercnél jelentősége volt. A nagy képernyőn az Apollo kiemelkedett a füstzönből, és hegyesen lobogó, szúrólánggra emlékeztető csóvájára támaszkodva mind magasabbra emelkedett. A kamera követte.

– Sebesség rendben. Dőlésszög rendben.

Az űrhajó emelkedett, egyre emelkedett, lángokat okádva emelkedett mind magasabbra. Egyszer csak, éppen a kiszámított pillanatban, elfogytak a lángok.

– Első fokozat leválik. Most!!!

A nagy képen semmi sem változott. Megdermedt az űrhajó, megdermedt a kép, és megdermedt a vér az emberek szívében.

– Mi lesz már? – rikoltotta Sears őrnagy. Nancy Andrews-ra pillantott, s látta, mint sápad el az ezredes. – Baj van? – csúszott ki a titkárnő száján, de már tudta a választ. A teremben pillanatok alatt felbolydulás támadt. Sears káromkodott. – Ördög vigye! Mindjárt késő lesz!

Látták, amint Davies felugrik, megragadja a mikrofont és beleüvölt. A hangzavarban semmit se lehetett hallani. Davies eszelősen tapadt a mikrofonra, megszűnt számára a világ, csak az Apollo létezett és az üzemzavar, amit el kellett hárítani.

– Csökken a sebesség!

– Ha nem sikerül pillanatokon belül leválasztaniuk a kiürült hajtóművet, visszazuhanak az óceánba – suttogta Sears rekedten. – Uramisten!

Emberek futkostak, utasítások röpködtek, mindenki izgatottan hadonászott, üvöltött. Andrews ezredes és titkárnője továbbra is Davies-t figyelte, s egyszer csak látták, hogy a fiú fellélegezve visszaül helyére, elereszti a mikrofont, és hátradőlve elmosolyodik. Ebben a pillanatban megértették, hogy túl vannak a nehezén, a vészhelyzet elmúlt.

Az Apollo űrhajó aljából levált egy jókora darab, és elmaradt a száguldva tovább emelkedő űrhajótest mögött, amely új lángcsóvát gyújtva röpült tovább.

– Sebesség növekszik! Rendben!

– Dőlésszög rendben!

Andrews megtörölte gyöngyöző homlokát.

– Ez meleg volt...

– Meg kell tudnom, mi történt – dűnnyögte Sears őrnagy. Nem törődve a tilalommal, előrebandukolt Davies asztaláig, s halk beszélgetésbe kezdett vele. Hamarosan jött vissza.

– Az elektromos leoldó nem működött – közölte. – Megszűnt az áramellátása. Davies átkapcsoltatta velük tartalék-áramforrásra, bár azt mondja, maguktól is rájöttek, hogy mi a teendő. Nem buta fiúk azok sem. Nem hiába, őket is mi válogattuk – fejezte be önelégülten.

– Davies-nek helyén volt az esze. Rátermett űrhajós a fiú, igazi repülő – dicsérte Andrews.

– Azelőtt meg vérbeli hegymászó volt – vetette oda hanyagul, szinte foghegyről Sears.

Eltelt néhány másodperc, mire az ezredes kapcsolt.

– Ezzel... mondani akartál valamit?

– Nem te érdeklődtél az imént Davies felől?

– Bökd már ki!

– Csak gyűjtöd az aktáidat? Olvasgatni nem szoktad? – csipkelődött Sears. – Máskülönben tudnád, hogy Davies szenvedélyes alpinista volt.

– Tudom is – vágott vissza Andrews. – Ennyi szerepel a fiú aktájában, semmi több. Mit kellene még tudnom?

– Aha – morogta az őrnagy –, éppen csak a lényeg hiányzik!

– Mert te kihagytad belőle, Jimmy Sears! De most elmondod vagy megnyuvasztalak!

– Jól van, na! Elmondhatom, most már nincs jelentősége. Még egyetemista korában ez a srác a lökött haverjaival együtt – miért, talán nem flúgos egy kicsit minden hegymászó? – kinézett magának egy jó magas hegycsúcsot valahol az Andokban, ahová függőleges jégfalakon lehet csak feljutni. Az expedíció során a kis csapat egyre fogyott, mind többen kényszerültek visszafordulni, alig néhányan érték el a csúcstól előtti utolsó táborhelyet. Ott végképp lehetetlenné vált a továbbjutás. Örülhettek, hogy a viharos szél nem sodorta le őket sátrastul, hátizsákostul. Talán három napot töltöttek el így, félig megfagyva, elgémberedve, egyre apadó készletekkel, amikor Davies közölte társaival, hogy márpedig bármi lesz is az ára, ő nekiindul a csúcshoz. Persze örültnek tartották, nem akarták engedni, próbáltak a lelkére beszélni, de hiába. Felvette a hátizsákját, és amint a szél egy kicsit alábbhagyott, kimászott a sátorból. A többiek biztosan tudták, hogy többé nem látják élve.

Az Apollo ráállt a Föld körüli pályára, helyzete stabilizálódott. A teremben érezhetően oldódott a feszültség, mindenki fellélegzett. Innen-onnan már könnyed nevetés is hallatszott.

– Vártak újabb három napot, ám Davies nem érkezett vissza – folytatta Sears őrnagy az elbeszélést. – Akkor ketten kimentek körülnézni, és nem messze a sáortól megtalálták a testét. Csaknem teljesen megfagyott. Nagy nehezen sikerült újra életet lehelni belé, és talpra állítani annyira, hogy le tudjon mászni az expedíció tagjaival együtt. Szerencséje volt, komoly, maradandó sérülés nem érte, csupán a bőrén látszik ma is itt-ott néhány fagyásnyom.

– Kemény feje van, nem vitatom, magam is tapasztaltam – mondotta Andrews ezredes. – De mire jó ez? Semmi hasznát nem veszi.

Sears őrnagy más véleményen volt.

– Várd ki a végét! Davies azt állította, hogy felért a csúcshoz, kitűzte a zászlót, és visszafelé fogyott el a szuflája. Senki nem hitt neki, képtelenségnek tartották az egészet. Szerintük Davies csak elveszítette a zászlót, és ott kóborolt egész idő alatt a táborhely körül, míg össze nem esett.

– Nem az a fajta, aki nem létező tollakkal ékeskedik – vélekedett Andrews.

– Nem is – horkant fel az őrnagy –, ő azonban nem vitatkozott velük, csak átadta nekik a fényképezőgépet. Benne voltak a felvételek, amiket a hegycsúcson készített, és ez világosan igazolta őt mindenki előtt. Több expedícióban azután már nem vett részt. Otthagyta a hegymászást, és áttért a repülésre.

– Neked Davies mesélte el a történetet?

– Persze, ki más?

– Ha tudomásod volt róla – kérdezte Andrews –, miért nem említetted meg ezt a lényeges epizódot a fiú jellemrajzában?

Sears őrnagy fejét lassan felemelve ránézett.

– Éppoly jól ismered a céget, H. J., mint én. Azok ott – karjával fölfelé mutatott – az engedelmes, gyúrható, formálható embereket szeretik. Márpedig aki a Holdat akarja elérni, az igenis legyen makacs, tartson ki az elgondolásai mellett, ha kell, tűzön-vízen át! Nem ismerek rátermettebb embert Robert Davies parancsnoknál! Nem akartam, hogy egy ostoba feljegyzés aláássa a karrierjét. Szabálytalanul jártam el? Meglehet. De ma is így cselekednék. És tudod, mit mondok neked? Sajnálom, hogy ennél többet nem tehettem érte.

☐ – Látja őket, Nancy? Mi a véleménye róluk?

Nancy Jenneth az ezredes által mutatott irányba pillantott, ahol Jimmy Sears búcsúzott a háromtagú kis csapatától. Egyenként átölelte a fiúkat. Kölcsönös meghatódottsággal lapogatták egymás hátát. Hosszasan búcsúztak, tudták, hogy sokáig nem látják egymást, talán soha többé.

– Nos? – sürgette Andrews a titkárnőjét.

– Azt hiszem – felelte Nancy csendesen –, nagyon közel kerültek egymáshoz az együtt töltött évek során.

– Jimmy Sears mindig is értett a nyelvükön.

Nancy cseppnyi keserűséget érzett ki főnöke szavaiból.

– Maga sem panaszkodhat, ezredes úr – mondta bátorítóan. – A fiúk mindig is nagy tisztelettel emlegették.

– Nekem mégsem mondta el Davies azt, amit neki igen.

– Ez semmit nem jelent. Higgye el, a fiú sokkal jobban megérzi a feléje irányuló érzelmeket, szándékokat, mint ahogy kimutatja. Pontosan tudja, hogy maga mindenben támogatta őt, mindig a javát akarta.

– No, persze – legyintett Andrews.

– Komolyan beszélek, ezredes úr – állt Nancy a sarkára.

– Valóban úgy gondolja, megtettem mindent, ami csak tellett tőlem?

– Biztosan nem tudom, de... azt hiszem... úgy érzem, igen.

Andrews vonásai megenyhültek.

– Rendben, Nancy. Kérem, bocsássa meg a pillanatnyi gyengeségemet.

– Gyengeség? – csodálkozott Nancy. – Csak egyszer láttam az ezredes urat, amikor nem volt nyugodt és magabiztos.

– Valóban? Mikor?

– Az imént, amikor nem vált le időben a hordozórakéta. Ha az apja lenne annak a háromnak, akik most odafent röpködnek, akkor sem aggódhatott volna jobban értük.

Andrews semmit se felelt, ajka makacsul összezárult. Nancy lopva rápillantott.

– Ha nincs más, visszavonulnék aludni.

– Menjen csak, Nancy! Jó éjszakát!

– Inkább jó reggelt, ezredes úr!

☐ Kora reggel, mikor a tömeg eloszlott, Andrews is visszatért irodájába, és a díványra heveredve hamarosan elszunnyadt. Álmában ismét látta a kilövést. Újra átélte, amint az Apollo-17 fehér fémhengere kiemelkedik a lángtengerből, és hegyes orrával büszkén az ég felé tör. Most azonban észrevett valami zavarót. Úgy látta, hogy az űrhajó orráról lelóg egy hosszú kötél, melynek alsó vége az oldala mentén lengedezik. Azt is látta, hogy ezen a kötélén, mint valami apró bogár, felfelé kapaszkodik egy emberalak. Alulról a felcsapó lángok pörkölték, felülről jeges zúzmara csapódott rá. Kétségbeesetten küzdött, hogy följebb jusson, de lába minduntalan meg-megcsúszott az űrhajó domború, jeges oldalán. Segítségért kiáltott, s ahogy arca közben valóságosan felnagyobbodott, Andrews megdöbbenve ismert rá. Hiszen ez Davies parancsnok! Tehetetlennek érezte magát, semmi sem jutott eszébe, amivel segíthetett volna rajta. A pici alak közben nagy nehezen mégiscsak följebb mászott a kötélén, hol messzire kilengve, mint egy inga, hol nekicsapódva az űrhajó falának olyan erővel, hogy Andrews megremegett. Istenem, csak le ne zuhanjon! Davies addigra már végső erőfeszítéssel a magasba törő Apollo

parancsnoki kabinjáig kúszott fel a kötélén. Furcsamód a kabinnak nagy, kerek ablakai voltak, mintha tengerjáró hajó fülkéje lenne, s Andrews váratlanul a kabin belsejében találta magát, ahol melegben és kényelemben ülhetett együtt a többi asztronautával. Ráérősen beszélgettek, iszogattak, vígan kártyáztak, mint valami kaszinóban, jól érezték magukat, semmi sem zavarta őket. Davies fagyott arca, segítségért némán tátogó szája fel-felbukkant a kerek ablakokban, de senki nem vette észre. Andrews hiába próbált szólni, a többi űrhajós rá se hederített, figyelmüket teljesen lekötötte az ital és a lapjás. Amikor pedig az ezredes maga kelt fel, hogy kinyissa az ablakot, egyikük utána nyúlt, erővel visszahúzta, és kioktató hangon rászólt, hogy ne tegye, mert bejön a hideg.

Borzongva ébredt fel. Az iroda ablaka résnyire nyitva maradt, a helyiség kellemetlenül kihűlt. Odalépett, hogy becsukja, s közben tekintetével önkéntelenül az Apollo-17 űrhajó testét kereste, mely az elmúlt hónapokban ott magasodott. Most hiányzott, nélküle üres volt Cape Canaveral panorámája. Ekkor ébredt rá, hogy többé soha nem lesz része efféle látványosságban.

– Majd megszokom – motyogta maga elé. – Ezt is megszokom.

☐ – Nancy, bejönne egy percre?

– Természetesen, ezredes úr.

– Szíveskedjen ezt a két iratot továbbítani. Az egyik a nyugdíjazási kérelmem. Nagyon kedves, de ne tiltakozzon. Jól átgondoltam mindent. Eleget ültem ebben a székben, most már jöjjön valaki más. Előbb azonban mindenképpen ezt a másikat intézze el. Ez Robert Davies parancsnok szerződése. A NASA részéről én írtam alá. Változatlan feltételekkel, korlátlan időre szól. Tudom, mit akar mondani. Megmagyarázom. Davies parancsnok megkapja a támogatást, hogy továbbra is a holdutazásra készülhessen. Írassa vele is alá, amint előkerül a... konditeremből?... Most is ott van? Figyeljen erre a fiúra, Nancy! Maga még megéri a napot, amikor a NASA újra űrhajót küld a Holdra. Meglehet, sok év múlik el addig. Nem számít. Semmilyen akadály nem számít. Ezt jól jegyezze meg! Semmilyen! A magam részéről esélyt akarok adni Davies-nek, hogy rajta lehessen azon a hajón. Bízom benne, és ő megérdemli a belévetett bizalmat. Ennyit akartam mondani.

Nancy rávetette szokatlanul fénylő tekintetét.

– Hát addig töprengett, míg erre jutott... Mihez kezd ezután, ezredes úr?

Andrews elmosolyodott.

– Ó, kész terveim vannak a jövőre. Rózsákat fogok ültetni, és megtanulok végre japánul...

– Tehetek még valamit önért?

H. J. Andrews ezredes eltűnődött.

– Már csak egyet. Hívja fel Sears őrnagyot! Azt üzenem neki, készítse elő a másik pecabotját! – Felnevetett. – Öregkorunkra nagyokat fogunk együtt horgászni. Jó mulatság lesz! Nancy, tartson egyszer velünk maga is!

E szavakkal búcsút intett, fejébe húzta sapkáját, és derűs arccal, megbékélt lélekkel sétált ki az irodából.

Részletek az űrhajózás történetéből:

Az Apollo-17 űrhajó 1972. december 7-én startolt Cape Canaveral-ről, fedélzetén Eugene A. Cernan, Ronald E. Evans és Harrison H. Schmitt űrhajóssal. A holdraszálló egység (holdkomp) december 11-én érte el a Hold felszínét a Taurus-Littrow-régióban. Cernan és Schmitt 75 órát töltött a Holdon, ebből 23 óra 17 percet a holdkompon kívül. A holdautóval összesen 35,8 km utat tettek meg. Begyűjtöttek 113 kg kőzetmintát. A holdkomp december 14-én indult vissza a Holdról, s végül az Apollo-17 december 19-én sikeresen leereszkedett a Csendes-óceánra.

A NASA eredeti tervei szerint még három Apollo űrhajót (18, 19 és 20) küldtek volna a Holdra. Az érdeklődés csökkenése és költségmegvonások miatt később már csak az Apollo-18 került szóba, majd ezt is törölték.

A mai napig az Apollo-17 az utolsó űrhajó, amely elérte a Holdat.

R. F. Gordon másodpilóta és C. Conrad parancsnok 1966. szeptember 12-én indult a Gemini-11 fedélzetén 2 nap 23 óra 17 perces űrrepülésre. Az űrhajó 94 perccel a felbocsátása után összekapcsolódott az Agena-11 célrakétával, majd a szét- és összekapcsolási műveletet többször megismételték. Gordon először 44 perces űrsétát tett, majd később 128 perces űrsétát hajtott végre.